

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci odsúdeného **H. O.**, **pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny** podľa § 296 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí dňa 16. marca 2016 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného H. O. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 12. augusta 2015, sp. zn. BB-3T 4/2013, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného H. O. **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 12. augusta 2015, sp. zn. BB-3T 4/2013, rozhodol tak, že odsúdenému H. O., narodenému X. v O., Kamerunská republika, trvale bytom H.,

v bode I. podľa § 555 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku **priznal** nárok na obhajobu za zníženú náhradu a uložil povinnosť nahradiť štátu na účet Špecializovaného trestného súdu Pezinok odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 5 282 € (slovom: päťtisícdvostoosemdesiatdva eur), uhradené štátom ustanovenému obhajcovi JUDr. Ing. V. Č., PhD., advokátovi so sídlom Advokátskej kancelárie v B.,

v bode II. podľa § 555 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku **priznal** nárok na obhajobu za zníženú náhradu a uložil povinnosť nahradiť štátu na účet Špecializovaného trestného súdu odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 794 € (slovom: sedemstodevät'desiatštyri eur), uhradené štátom ustanovenému obhajcovi JUDr. M. B., advokátovi so sídlom Advokátskej kancelárie v B..

Proti tomuto uzneseniu **podal** v zákonnej lehote **sťažnosť** odsúdený H. O. (č. l. 2846 spisu), ktorú dodatočne na základe výzvy súdu písomne odôvodnil písomným podaním z 1. februára 2016.

Uviedol, že nemá z čoho vyplatit' právnik. Zdôraznil, že nemá čistý register trestov, a preto nie je jednoduché nájsť si dobrú prácu, pričom sa snaží živiť svoju rodinu. Poukázal na skutočnosť, že mesačne poberá plat vo výške 400 € z trénerskej dohody v T..

Sťažnosť s trestným spisom bola 30. septembra 2015 predložená **Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky** (ďalej aj „sťažnostný súd“) na rozhodnutie, ktorý na neverejnom zasadnutí 16. marca 2016 podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku **preskúmal správnosť napadnutých výrokov uznesenia ako i konanie, ktoré mu predchádzalo** a zistil, že sťažnosť je prípustná (§ 185 Trestného poriadku, § 558 ods. 3 Trestného poriadku), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 ods. 1 Trestného poriadku), bola podaná v zákonom stanovenej lehote (§ 187 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že **sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná**.

Po preštudovaní spisového materiálu sťažnostný súd zistil nasledovné skutočnosti:

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, zo dňa 16. mája 2013, sp. zn. BB-3T 4/2013, právoplatným a vykonateľným dňa 16. mája 2013, bol H. O., uznaný za vinného zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, čiastočne dokonaný a čiastočne v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol podľa § 277 ods. 4 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. l/ Trestného zákona, § 39 ods. 4 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň súd podľa § 61 ods. 1 Trestného zákona odsúdenému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá vo výmere 4 (štyri) roky; rovnako zrušil podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona výrok o treste uložený Trestným rozkazom Okresného súdu

Dunajská Streda z 18. apríla 2011, sp. zn. 2T 86/2011, a postupom podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal F., IČO: X. ako poškodeného s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie (č. l. 1203 spisu).

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že opatrením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 49/2011, podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 37 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku bol odsúdenému ustanovený obhajca **JUDr. M. B.**, ktoré bolo následne ukončené dňa 2. júna 2011 zvolením iného obhajcu.

Dňa 23. júla 2012 bol odsúdenému H. O. opatrením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 75/2012, postupom podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 37 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku, ustanovený obhajca **JUDr. Ing. V. Č., PhD.** (č. l. 795 spisu), ktoré bolo opatrením predsedu senátu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 24. apríla 2013, sp. zn. BB-3T 4/2013, zrušené (č. l. 798 spisu) a následne dňa 6. mája 2013 bol H. O. opatrením predsedu senátu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T 4/2013, postupom podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku **opätovne ustanovený** obhajca **JUDr. Ing. V. Č., PhD.** (č. l. 1064 spisu).

Po právoplatnom skončení konania bola obhajcom priznaná odmena a náhrada hotových výdavkov, a to **JUDr. Ing. V. Č., PhD.** uznesením Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 26. augusta 2013, sp. zn. BB-3T 4/2013, vo výške 6 603,09 € (č. l. 2163 spisu) a **JUDr. M. B.** uznesením Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 24. júna 2014, sp. zn. BB-3T 4/2013, vo výške 992,74 € (č. l. 2334 spisu).

Dňa 19. decembra 2014 bola táto finančná čiastka poukázaná z rozpočtových prostriedkov Špecializovaného trestného súdu na účet obhajcu **JUDr. Ing. V. Č., PhD.** (č. l. 2677 spisu) a dňa 30. decembra 2014 na účet obhajcu **JUDr. M. B.** (č. l. 2680 spisu); boli preto splnené všetky formálne podmienky pre postup v zmysle ust. § 558 ods. 1 Trestného poriadku a po splnení podmienok pre postup v zmysle ust. § 555 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

Podľa § 34 ods. 3 Trestného poriadku obvinený, ktorý nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, má nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu; nárok na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú odmenu musí obvinený preukázať najneskôr pri rozhodovaní o náhrade trov trestného konania a ak ide o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2, najneskôr do 30 dní po tom, čo mu bolo doručené opatrenie o ustanovení obhajcu.

Právoplatný odsudzujúci rozsudok v trestnej veci odsúdeného preto založil podľa § 555 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku odsúdenému povinnosť nahradiť štátu odmenu vyplatenú štátom ustanoveným obhajcom. Takúto povinnosť odsúdený nemá (a uvedené namieta v podanej sťažnosti a z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že navrhuje priznať bezplatnú obhajobu) len v prípade, ak má nárok na bezplatnú obhajobu, pričom doposiaľ mu bola priznaná len obhajoba za zníženú náhradu.

Právo odsúdeného na bezplatnú obhajobu vzniká za splnenia dvoch zákonom požadovaných podmienok, a to že odsúdený je nemajetný a najneskôr v čase rozhodovania o náhrade trov trestného konania svoju nemajetnosť súdu preukáže (§ 34 ods. 3 Trestného poriadku).

Hoci Trestný poriadok bližšie nešpecifikuje, kedy možno obvineného považovať za nemajetného, analogicky možno vychádzať z tzv. stavu materiálnej núdze, ktorý nastáva vtedy, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6 násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojim majetkom (§ 4 ods. 1 písm. i/ zák. č. 327/2005 Z. z.).

V posudzovanom prípade odsúdený H. O. výšku svojho príjmu nijakým spôsobom nepreukázal a ak by aj sťažnostný súd vychádzal z tvrdenia odsúdeného v podanej sťažnosti, že jeho mesačný príjem je 400 € titulom trénerstva, podmienka o nemajetnosti odsúdeného by nebola splnená (§ 2 zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v znení neskorších predpisov).

Vo vzťahu k dôkaznej povinnosti odsúdeného sťažnostný súd uvádza, že ustanovenie § 34 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému, ktorý nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby a požiadal o bezplatnú obhajobu, stanovuje povinnosť preukázať svoj nárok

na bezplatnú obhajobu, pričom o tejto povinnosti bol odsúdený poučený vo výzve špecializovaného trestného súdu z 8. júna 2015, ktorú odsúdený prevzal 18. júna 2015 (č. I. 2726 spisu); odsúdený vyplnil dotazník iba vlastnoručne, bez potvrdenia žiadneho zo štátnych orgánov (s výnimkou potvrdenia o zdaniteľnom príjme fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie roka 2014 – č. I. 2776 spisu). Z ustanovenia § 34 ods. 3 Trestného poriadku pre odsúdeného vyplýva povinnosť preukázať svoj nárok na bezplatnú obhajobu. Nárok odsúdený preukazuje potvrdeniami od príslušných orgánov, predovšetkým však odsúdený na podporu svojich tvrdení, že je nemajetný, tunajšiemu súdu nepredložil potvrdenie o výške príjmu odsúdeného a jeho manželky za posledných 12 mesiacov a výpisy z účtov odsúdeného a jeho manželky za 12 po sebe nasledujúcich mesiacov, ktoré boli určujúcimi kritériami pri posudzovaní nároku na bezplatnú obhajobu. Odsúdený hoci uviedol, že nevlastní nehnuteľnosti a býva v nájme na základe nájmovej zmluvy, túto zmluvu nepredložil a sťažnostný súd preto ani nemohol bez ďalšieho posúdiť výšku odplaty odsúdeného titulom nájomného a posúdiť tak v konečnom dôsledku pomer príjmov a výdavkov a vyvodiť z neho relevantné závery. Odsúdený len všeobecne konštatuje, že nemá dostatok finančných prostriedkov. Predseda senátu prvostupňového súdu postupom podľa § 558 ods. 2 Trestného poriadku navyše zisťoval majetkové pomery odsúdeného a zistil, že tento je konateľom a spoločníkom obchodnej spoločnosti O., s.r.o., IČO: X..

Odsúdený H. O. preto nepreukázal oprávnenosť nároku na bezplatnú obhajobu, bol právoplatne uznaný za vinného, nie je možné konštatovať, že je nemajetný, preto rozhodnutie predsedu senátu špecializovaného trestného súdu, že odsúdený nemá nárok na bezplatnú obhajobu, ale len na obhajobu za zníženú náhradu a je povinný nahradiť štátu odmenu a náhradu vyplatenú štátom ustanoveným obhajcom JUDr. Ing. V. Č., PhD. a JUDr. M. B., je zákonné a správne.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že napadnuté uznesenie vo výroku v bode I. a II. uznesenia o povinnosti nahradiť štátu odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške špecifikovanej v napadnutom uznesení, je správne, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 16. marca 2016

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Vypracovala: JUDr. Alena Šišková

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová